

1. GENERELLE OPPLYSNINGER

- 1.1 Norsk søkerorganisasjon: PYM
- 1.2 NORADs prosjektnummer: BNs prosjektnummer: 91083
- 1.3 Engelsk prosjektnavn: Project for Mbya Guarani and ache / Proyecto Cartilla Kuatiañe'ë para Indígenas Mbya y Ache, Ava.
- 1.4 Område/land: Paraguay
- 1.5 Navn på lokal samarbeidspartner:
Fundación “ Prof. Dr. Reinaldo Julián Decoud Larrosa”. (FRJLDL) Instituto de Lingüística Guaraní del Paraguay,)
- 1.6 Utbetalt støttebeløp fra NORAD i rapporteringsåret (inkludert adm.godtgjørelse): NOK 943.000 - januar - juni 2010

2. STATUS I PROSJEKTET

Beskriv på hvilken måte prosjektet/programmet er planlagt i forhold til/i samsvar med de nasjonale planene, eller forklar hvorfor dette ikke finner sted.

(Vurder prosjektutviklingen i forhold til overordnede utviklingsmål, prosjektmål (jf. prosjektdokument/søknad) og prosjektets relevans i forhold til nasjonale planer og prioriteringer. Jf med landets PRSP (Poverty Reduction Strategy Paper, link <http://www.worldbank.org/prsp>)

Dette semestret har vi arbeidet i forhold til planlagt program for perioden. (se vedlegg plan februar – juni).

Prosjektet begynte aktiitene på slutten av januar, etter at Prosjekt 2010 var bekreftet av PYM. Det ble laget en plan for årets første og andre semester, og hadde forskjellige møter for å starte opp de planlagte aktivitetene for 2010, som er som følgende:

2.1 Utvikling av bøker:

2..1.1 Boken mbya guarani nr 14, med tittel “Begynner lese- og skrive-opplæring” (“Iniciación a la lectura y Escritura”), og tilhørende bok for læreren. Boken er tilpasset barn på begynner-nivå (1,2 og 3. klasse). Boken er nå i slutfasen med grafikk og utforming.

2.1.2 Boken Ava guarani nr 29, og tilhørende bok for lærer, tilpasset unge (13 – 18 år) I den tredje syklus av grunnleggende skolegang (7., 8. og 9.klasse), med tittelen “Lesestykker I morsmålet Ava guarani (Lectura compresiva en lengua materna Ava guaraní”).

Denne type bøker er en ny erfaring mht pedagogisk materiell for barn og ungdommer i det nasjonale skoleverket.

Med disse bøkene søker en for at barn fra 6 til 12 år har pedagogisk lese-materiell, og at ungdommer mellom 13 og 17 år har sine forståelige lesebøker fra deres egen kultur, og på deres eget språk, noe som gir evne til å tenke på sie eget språk, som det oppfordres til i ILO no 169.

Dette morsmål-materiellet er den første erfaring på nasjonalt nivå, som staten ikke har kunnet gjennomføre inntil nå.

- 2.2 Møter: Det er gjennomført 17 arbeidsmøter med ledere, indianerlærere, mbya og ava, teknikere og utviklere av bøker, for å forberede og bestemme innholdet i bøker og manualer. Alle møtene ble gjennomført under gode forhold (Se vedlegg 2 med informasjon fra sekretæren).
- 2.2.1 MØTE MED KOMITEEN: I semestret var det tre møter hvor en behandlet forskjellige tema for bedre å utvikle Prosjektet Kwatiañ'ë, og en fremhever valgene som ble gjennomført tilfredsstillende, hvor ava-guarani-lærer Uvaldino Portillo ble leder. Man presenterte informasjon fra utviklerne, grafikken, regnskap og budsjett 2010, administrasjon, utvalg av studenter for stipender, presentasjon av dokumenter fra de interesserte, skjema og planer for 2010, utvikling av boken for Ava, mbya og ache guarani, bokpresentasjoner og kurs på bostedene for ava, mbya og ache guaran, reisen til Bolivia, studier og reglement 2010, prosjekt for å utarbeide et skole-leksikon for ava, mbya og ache-indianerne, salg og kjøp av bil, ettersom bilen har hatt problemer med motoren.
- 2.3 Kurs (verksted):
Det er blitt gjennomført åtte kurs for mbya, av og ache-lærere, i pedagogisk bruk av bøkene. Det har vært tre kurs for å gi kompetanse til bokutviklerne, og også for personellet i prosjektet, og en hadde temaer som «Nye skatteregler fra finansdepartementet». Fire kurs gjaldt «Tilrettelegging av sosiale prosesser», i følge manualen fra seminaret i La Paz, Bolivia, for lærere i de forskjellige ache-bostedene i Chupa Pou og ava i Fortuna. Etter at indianerne ble informert om rollen til «tilretteleggeren», søkte de om kurs for å bli opplært i «tilrettelegging for sosiale prosesser», i følge materiellet fra seminaret i Bolivia. Det søkes i gjen om kurs med tema «indianerbefolknings rettigheter». Det siteres her noen artikler som kan tjene som tema for kurs, og som er gjennomført i Fortuna, Chupa Pou, Puerto Barra og Villa Ygatemi:
BEVISTHET om det øyeblikkelige behovet for å respektere og fremme rettigheter vedrørende indianerbefolkningens egenverdi, som springer ut av deres politiske, økonomiske og sosiale strukturer i deres kultur, religiøs tradisjon, deres historie og filosofi..
- Oversetter: her siteres art no 11.1, 14.1 og 16 – teksten er ikke oversatt – se original.
- 2.4 SOSIAL-HJELP til indianerne er blitt gjennomført, men berører ikke prosjektets budsjett, men er blitt realisert ved personlig initiativ fra bok-utviklerne og ansatte. Det blir materialisert på forskjellige måter: kjøp av håndarbeid, betaling av reise, kjøp av medikamenter, mat, skolemateriell, leker, kjær og godteri.
Det er umulig å unngå slik hjelp, når indianerne kommer til prosjekt-kontoret, og ber om at vi må hjelpe dem. Det fins ingen måte å overbevise dem om at prosjektet ikke mottar midler til sosial-hjelp. (se vedlegg, del 2 fra sekretæren).
- 2.5 OVERLEVERING av 300 bøker i ava – mbya-serien, som nettopp er utgitt, til skolebibliotek, universitet, studenter og lærere.
- 2.6 DISTRIBUSJON av 950 bøker til av og mbya-indianerskoler, sammen med manualer, alt

gratis.

- 2.7 PRESENTASJONER (Papers): Det er gjennomført syv konferanser på Universitetet Iberoamericana og Det Nasjonale Universitet i Asuncion, kongress, TV, kanal 5, 9 og 13, og Den Nasjonale to-språklige kommisjon om bøkene som er produsert sammen med indianerne, i samarbeid med Kuatiañ'ë-prosjektet.
- 2.8 KONTAKTER med offentlige myndigheter: Sammen med indianerne besøkte vi og overga informasjon til Utenriksministren, Utdanning- og kulturminister, ledelsen for indianerutdanning, kulturell representant for ChinaTaiwan-ambasaden i Paraguay, sekretariatet for nasjonal nødhjelp-kontoret for indianersaker. Vi kontaktet tilsyn og ledere for indianerskoler i fylket Caaguazu og Guira, for å gjøre dem kjent med de bøkene som er publisert, og framtidige publikasjoner. Det ble holdt kurs pedagogiske teknikere.
- 2.9 STIPENDER: Vi administrerer 10 stipender til ava, mbya og ache-indianere som studerer på Universitetet godkjent av Ministeriet for utdanning og kultur. De som får stipend, er fire kvinner: Estela Tatúgi, Lorilda Da Silva, Adriana Flores Elisa Sales) og seks menn: Carlos Payváci, Raúl Kuchíngi, Amancio Medina, Andrés Flores, Augusto Aquino, Uvaldino Portillo (Del-stipend for et semester for å avslutte oppgave for «Licenciatura en Ciencias de la Educación» (Offentlig godkjent i utdannings-vitenskap).
- 2.10 REISER: Det er foretatt seks reiser til innlandet for å gjøre feltarbeid, presentasjon av bøker, kontroll av indianer-medarbeiderne, utdeling av bøker i indianerskoler, og besøk på de Universitet hvor det er studenter med støtte fra Prosjekt 2010. Vi reiste også til et seminar vedrørende «Språk-politikk i Paraguay», organisert av Ministeriet for utdanning og kultur.

3 Beskriv på hvilken måte dette prosjektet/programmet er med å styrkeeierorganisasjonen/kirken (eieren av prosjektet) som en aktør i det sivile samfunn.

- 3.1 Stiftelsen Prof. Dr. Reinaldo Julián Decoud Larrosa (FRJLDL) er legal eier av forsknings-departementet hvor en gjennomfører Kuatiañ'ë-prosjektet. Der ble det vedtatt tidlig på året, at indianer-komiteen er et administrativt organ for Kuatiañ'ë-prosjektet, dette forbedring å styrke indianernes eierforholdet, spesielt tilhørende de produserte bøkene. Kuatiañ'ë-prosjekt-komiteen søkte så om å være under den juridiske person til Stiftelsen Prof. Dr. Reinaldo Julián Decoud Larrosa, og at denne fortsatt vil oppbevare dokumenter og kulturelle objekter på kassetter og CD som befinner seg i prosjektets arkiv. Dette lettet muligheten til å åpne en sparekonto i Interbanco SA.
- 3.2 Man tok kontakt med Kontoret for Indianer-skolene, samt Ministeriet for utdanning og kultur, hvorfra det ble sendt teknikere og indianertilsyn for å jobbe med den pedagogiske delen av bøkene.
- 3.3 Det er gjennomført åtte kapasitets-kurs, og tre kurs for funksjonærer. Det er gjort to besøk på universitet hvor 10 studenter studerer med stipend fra prosjektet. Man tok kontakt med ledelsen for å få informasjon om studiefremgangen til studentene.

4 Konkrete tiltak for å utvikle kvinnes rolle, og bedre likestillingen mellom kjønnene i utviklingsfasen

I administrasjon av Kwatian'e-prosjektet er det flere kvinner : to som utvikler bøker, en sekretær, en hospitant, en regnskapsfører, en renholder og fem pedagogiske konsulenter. I komiteen er det fire kvinner, for slik å utvikle kvinnens rolle, og sørge for likestilling.

På samme måte er det blant studentene tre kvinner som studerer på universitetet, samt to kvinner som har tilsyn med de som har stipend.

Det fremheves også at det er laget en bok med bare en mbya-kvinne-fortelling, samt at i 9 bøker er det mange kvinner som omfattende forteller om sin kultur, sitt univers og språk.

I Kwatian'e-prosjektet er det mange eldre indianere som har tatt rollen som kulturelle konsulenter for sin stamme i produksjon av bøker for ava og mbya guarani ayvu. På denne måten er kvinnes rolle sikret som innsamler av kulturelle data og kontroll av disse, og sørger for likestilling, slik deklarasjon om indianer rettigheter – ILO 169 – ber om.

5 Oppfylld av plan januar – juni 2010

For å oppfylle plan dette semesteret, har en arbeidet med gruppen som utviklet ava-bøkene nr 27 og 28, og mbya-bøkene no 11, 12 og 13, og tilhørende manualer for lærere. Man engasjerte nytt personell for utforming og grafikk, og en lærte opp personell for å ta hånd om CD-biblioteket (CDETECA).

Komiteen utvalgte, under streng kontroll fra sine boseder, fra en liste på 19 kandidater, 10 studenter som får stipend fra Prosjekt 2010. Disse studentene blir fulgt opp fra innskrivningen til den akademiske eksamen på de fem universitetene hvor de studerer.

Man hadde veilednings-kurs og konferanser på universitetene. Man besøkte Utdannings- og kulturminister, Utenriksministren, kulturell representant for ChinaTaiwan-ambasaden i Paraguay og sekretariatet for nasjonal nødhjelp-kontoret for indianersaker, for å få støtte i framtiden.

Vi assisterte på seminar om utdanning, tospråklig kultur. Man hadde møte med Nasjonal komisjon for tospråkighet, tilhørende Ministeriet for utdanning og kultur.

Assisterte på frivillig sosialhjelp til indianerne.

Inntil denne dato prøver vi å oppfylle planen for 2010.

6 I hvilken grad er forventede resultater nådd siste året (2009)? (I forhold til prosjektdokument/årsplan/søknad.)

Sammenlign planlagte og oppnådde resultater pr indikator som er oppgitt i årsplanen for 2010

a. I 2009 oppfyltes planen, med produksjon av åtte bøker, slik en informerte i 2009.

<i>Oppgitte indikatorer</i>	<i>Antall</i>	<i>Oppnådde resultater</i>	<i>Observasjoner.</i>
Opplæring av personell i kulturene på bostedene til mbya, ava og ache guarani.	5 kurs for 120 indianer-lærere ava, mbya og ache guarani. 3 kurs for ansatte i prosjektet	Den planlagte opplæringen ble realisert for ava, mbya og ache-indianere. Det samme for ansatte og utviklere av bøkene.	Bokutviklerne arbeider sammen med folk på indianerbostedene, med kulturelle konsulenter. Ved hjelp av kursene prøver vi å

			gi kompetanse til de ansatte.
Bøker for Mbya y Ava Manualer for lærerne.	2 mbya-bøker og manual 2 ava-bøker og manual for lærere.	1 mbya-bok N° 14 – begynneropplæring i lesning, småskolen. 1 mbya-manual til lærerne. 1 ava-nok for tredje syklus. 1 ava-manual for lærerne.	Mbya-boken N° 14 og manual for lærerne befinner seg i siste etappe for utforming og grafikk for så å trykkes.. Leseboken ava og manualen er i utviklingsfasen.
Besøk hos myndighetene	5 besøk	Gjøre kjent, og få offentlig erkjent at bøkene er nyttig i opplæringen blant ava og mbya.	Det er en konstant endring av ministre i denne regjeringen. Derfor må man flere ganger oppsøke disse

b. Med utgangspunkt i de kvantitative indikatorene, beskriv aktivitetenes outcome¹, og hvis mulig, impact² (både negative og positive) for målgruppen (de kvalitative indikatorer, endringer i livssituasjonen og lignende.)

I mars ble planen iverksatt for å presentere bøkene for lærerne, ledere og ava, mbya og ache indianerne i skolen på bostedene Mbya på Km 225 i Caaguazu, Paso Yobai, Vegakue (Fylket Guaira), Fortuna, Villa Ygatymi, Chupa Pou, Fylket Kanendiyú. Puerto Barra i Fylket Alto Paraná . På disse bostedene ble søknaden om utvikling av begynner-lesebøker studert (førskole og 1., 2., og 3 klasse), ettersom lesebøkene var tatt i mot på en svært god måte i 2009. Både ledere, lærere og skolemyndigheter var svært glade for bøkene. Når de så lesebøkene, med sine historier, tradisjon, fotografier og tegninger av eget handarbeid, ble de overrasket. Lærerne har en manual som vil være til stor hjelp i lærerarbeidet. Lederne, menn og kvinner, barn og andre uttrykte seg fritt over det pedagogiske og kulturelle innholdet, og oppfyllelsen av indianerfolkens rettigheter, og de aksepterer utfordringen med å gi opplæring til barna.

6.2 Er det spesielle interne eller eksterne forhold som i særlig grad har påvirket gjennomføringen av årsplanen?

- 6.2.1 Negative faktorer har vært eksterne, og har relasjon med problemer med trykkeriet. Som ikke har nødvendig utstyr for å trykke på indianske morsmål.
Mangelen på indianere som kan utvikle bøker, er merkbar. Indianerlærerne vil helst ha en stilling med støtte fra Ministeriet for utdanning og kultur, for slik å sørge for framtidig pensjon.
- 6.2.2 Også den ustabile politiske situasjonen virker negativt, med transportstreik, eller bønder eller andre som stenger vegen til indianer-boplassene, som hindrer prosjektet å komme ut, eller for indianerne å komme inn til byen. Dette hindrer arbeidet.

¹ **Outcomes (brukereffekt)** bønders tilgang til markeder bedret, innrulleringen på skolen økt, andel barn vaksinert økt, andel som bruker malarianett økt, seksuell risikoferd redusert, andel med tilgang på rent vann økt

² **Impact (samfunnseffekter)** bønders økonomiske situasjon bedret, skrive/leseferdigheter økt, barnedødeligheten redusert, andel malarysyke redusert, andel hiv/aids syke redusert, andel vannbårne sykdommer redusert

6.3 Økonomirapportering. Vedlagt skjema skal fylles ut med budsjett- og regnskapstall. Mindre avvik beskrives direkte i skjema, alle vesentlige avvik kommenteres her under punkt a. (Detaljerte regnskapsrapporter / utskrifter og eventuelt bilagsmateriell skal sendes samtidig med årsrapport)

Vi har fulgt instruksjonene mottatt fra BN og PYM, og har brukt midlene for budsjett 2010 til utgifter til reiser, opphold, og annet utforutsett, for seminaret i La Paz, Bolivia, og for utgifter tilava-indianeren Lorilda Da Silva. Denne ikke-budsjeterte kostnad søkes i budsjettjusteringen for 2010.

a. Beskriv kort hvordan regnskapsføring og økonomistyring av prosjektet er organisert relatert til:

- 1. Rollefordeling**
- 2. Rapporteringsrutiner**
- 3. Pengeforvaltning**
- 4. Styrefunksjonen**

Regnskapet føres av en regnskapsfører med offentlig godkjenning, som kreves av Finansdepartementet, som via stiftelsen er den organisme som kontrollerer regnskapet for Kuatiane'e-prosjektet. Prosjektet har ekstern revisjon på slutten av året, i forhold til budsjettet. Pengeoverføringene fra PYM, settes på konto i Internanco S.A., hvor en har en dollar-konto. Det søkes om å opprette en guarani-konto i Interbanco S.A. I navnet til Stiftelsen RJDL og Kuatiane'e-prosjektet, for å oppfylle kravene fra BN / PYM.

Uttakene skjer som følge av behov for forskjellig betalinger. Ubrukt saldo forblir i Interbanco S.A.

Som det ble bestemt i møte med representanter for PYM, blir betalings-ordrer realisert av administrator og sekretær. Innkjøp skjer ved godkjenning fra administrator og regnskapsfører, og gjennomfører hvert innkjøp med nøye kontroll, med godkjente faktura, som skattekontoret i Paraguay krever.

Det gis skriftlig informasjon hver måned i administrative møter om regnskaps-status, og dette blir presentert i møte med komiteens medlemmer. Sekretæren har ansvaret for en kontant-kasse med en mindre beløp.

b. Beskriv kort på hvilken måte Prosjektmanualens prosedyrer blir fulgt (jf. Økonomihåndboken i Prosjektmanualen på <http://www.pym.no>, bistand, prosjektmanual)

Kuatiane'e-prosjektets forvaltningen skjer i forhold til økonomi-manualen, bortsett fra noen roller som manualen anbefaler, ettersom Kuatiane'e-prosjekte er lite, og ikke trenger roller som kasserer og annet.

6.4 Hva er blitt gjort for å følge opp BN sine kommentarer?

Kuatiane'e-prosjektet følger offentlig de instruksjoner som PYM og BN krever. Vi har til hensikt, og tror at ettersom vi mottar instruksjoner, så praktiserer vi dette, inntil vi oppnår å følge diverse krav fra nevnte organisasjoner.

3. ERFARINGER FRA SISTE PROSJEKTÅR SOM EN VIL VEKTLEGGE VED VIDEREFØRING AV AKTIVITETENE

7.1 Gi en vurdering av styrke og svakheter i prosjektets bærekraft relatert til den administrative, faglige og finansielle kapasitet.

Erfaringen med å produsere bøker for ava-, mbya og ache-indianerne har vært en stor utfordring for å arbeid profesjonelt i forhold til mange hindringer, og akseptere svakheter og styrke som presenterer seg i arbeidet.

Prosjektet har profesjonelle med universitets-utdannelse, og med lang arbeidserfaring.

7.2 Beskriv hvilke konkrete tiltak som er gjort for å sikre den administrative/faglige og finansielle bærekraften.

I februar 2010 var det flere møter med en skatte-tekniker, Lic. Claudia Denguean, sammen med ansatte ved prosjektet og ansvarlige fra Stiftelsen «Reinaldo Julián Decoud Larrosa» (FRJDL), for å behandle forespørslen fra BN vedrørende eierskap og bærekraft i prosjektet, på vegne av indianerne. Etersom Stiftelsen RJDL arbeider under en juridisk person, er det enklere at prosjektet erunder beskyttelse av denne legale Stiftelsen.

Prosjekt-komiteen i Kwatiane'e-prosjektet har behandlet dette flere ganger (se referat fra komite-møte), og støtter at en blir under den juridisk person til Stiftelsen RJDL.

7.3 Beskriv på hvilken måte prosjektet/programmet vil fortsette etter utfasing av ekstern faglig og økonomisk støtte.

Prosjektet søker støtte utenfra for å kunne nå de mål om å ta vare på den muntlige kulturen til indianerne, og gi mulighet til barn og unge å ta del i de kulturell elementer i eget samfunn, ved hjelp av pedagogisk tilpassede bøker for barn og unge.

Fremdeles gjennomlever Paraguay vanskelige politiske og sosiale tider, noe som gjør at en tiltrekkes mer til indianerne, ettersom de er de minst begunstiget av regjeringen. Salg av løker og CD eller DVD til ikke-indianere, kan være en mekanisme som kan bli en kilde til bærekraft.

7.4 På bakgrunn av disse vurderingene i pkt. 7.1 – 7.3: Hvilke endringer tar en sikte på å gjennomføre for å sikre fremtidig bærekraft?

Stiftelsen Prof. Dr. Reinaldo Julián Decoud Larrosa er autorisert av Staten om å søke nasjonal og internasjonal støtte. Vi har kontakt med politiske representanter og den Kinesiske (Taiwanske) ambassade for slike søknader.

7.5 Beskriv prosjektets nettverks- og koordineringsarbeid med andre organisasjoner og myndigheter.

Prosjektet samarbeider med Ministeriet for utdanning og Kultur (MEC) som det skal underskrives en kontrakt for støtte. Dette semestret har kursene vært avviklet sammen med MEC, gjennom tilsynet, direktører og indianerlærere.

4 PROSJEKTETS FORHOLD TIL EIERORGANISASJON.

8.1 Hvordan er prosjektet/programmet tilpasset det overordnede arbeidet til kirken/eier organisasjonen og dets totale engasjement?

Stiftelsen er ikke en religiøs organisasjon, men har likevel i mer enn førtifem år arbeidet med grupper som økonomisk og sosialt er mindre begünstiget. Som en Stiftelse (ONG) uten økonomisk formål, har FRJDL som fremste formål å forsvare og fremme undervisningen av guarani-språket.

Derfor består arbeidet i å presentere bøker på indianernes morsmål i språkfamilien guarani. Dette er godt likt, og en mottar dette med beundring.

Vi forsikrer oss at prosjektets aktiviteter er forenelig med troen og etikken i kirken.

8.2 Hvordan samsvarer prosjektets aktiviteter med kirkens lære og etikk?

Prosjektet har ikke som formål religion, men aktivitetene samsvarer med de høye etiske verdier som understøtter Paraguaysk utdanning, og hvilken som helst kirke i landet eller i Norge.

Dato: 18.06.10

Underskrift:

Uvaldino Portillo
Presidente del Comité

Almidio Aquino
Administrador